

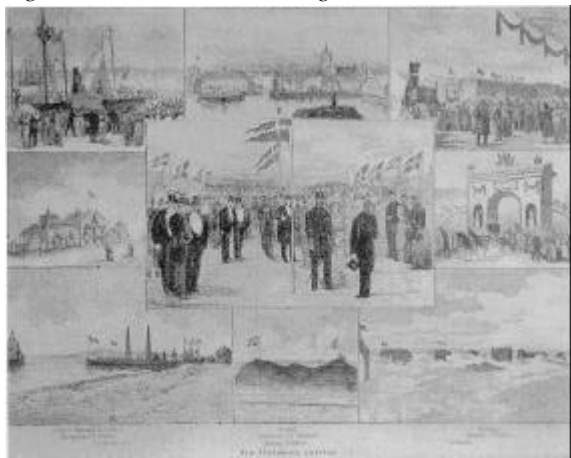
Et kongebesøg og en altertavle

H. V. Jacobsen

Hvordan hænger indvielsen af Thybanen i 1882 sammen med altertavlen i Klitmøller Kirke? Det kan man få svar på i følgende artikel, der samtidig giver et godt indtryk af provisorietidens højtstemte kongedyrkelse i de højrevendte købstæder. Thistedborgerne holdt sig bestemt ikke tilbage.

Tirsdag den 23. maj 1882 skulle Thybanen indvies under deltagelse af kongeparret, Chr. d. 9. og dronning Louise. Kongebesøget strakte sig over fire dage, med ankomst til Thisted mandag eftermiddag og afrejse torsdag formiddag. Tirsdagen var forbeholdt baneindvielsen. Om onsdagen havde arrangementsudvalget planlagt en udflugt til Klitmøller.

Kongeparret boede under besøget på Hotel Aalborg. Herfra startede onsdagens udflugtstur om formiddagen kl. 11. "Toget aabnedes af to Politibetjente til Hest, og til disse sluttede sig senere Sognefogeden i Skinnerup. I de forreste Vogne kørte Byfogeden og Amtmanden, derefter kjørte Kongen og Dronningen i halv nedslaaet Landauer. Kronprinsessen med Hofdame i helt nedslaaet Vogn og dernæst Prinds Hans. Derefter fulgte Følget samt alle Indbudne og til Toget havde sluttet sig mange af Byens Borgere, saa der var ialt 42 Vogne".

Thybanens invielse. Illustreret Tidende 1882.

Ved Skinnerup, Ø. Vandet og V. Vandet var der rejst æresporte. Fra de fleste huse i Klitmøller blev der flaget og langs vejen igennem byen var der rejst flagstænger med signalflag. Kongeparret steg af ved kroen, hvor der også var rejst æresport. "Kongen blandede sig strax i Mængden, men mange kjendte ham ikke rigtig. En Mand som Kongen længe talte med, spurgte bagefter sin Sidemand: "Hvem var den pæne Mand?" – "Det var jo Kongen!" – "Det kunde Du gjerne have sagt noget før, at jeg kunde have taget min Lue af!"".

Efter man havde spist frokost i kroen begav alle sig til stranden. Her stod redningsstationens nye båd klar til at gå ud. Kongen hilste på besætningen og fik forevist båden af redningsbestyrer Andersen. Herefter gik båden ud. Da den var ca. 300 m fra land modtog den signal om at returnere. "Kongen ønskede da at tage med ud, og af

Reservemandskabet bares han gennem Brændingen ud i Baaden under ustandselig Jubel fra Mængden paa Stranden, som udgjorde mindst 500. Ved Landstigningen lod Kongen uddele til de 12 Mand en Dusør af 120 Kr.". For redningsmandskabet en ganske indbringende dag, idet de ud over dusøren fik den sædvanlige betaling for øvelse å 4 kr. 50 Øre pr. mand. Ved denne lejlighed bestemte kongen, at redningsvæsenet fremover skulle føre splitflag.

Klitmøller Kirke på kongebesøgets tid.

Altertavlen i Klitmøller Kirke.

Turen gik igen til fods tilbage til kroen. Her takkede kongen kroerjer O. Hausgaard for at have "lånt ham hus og ly". Selskabet besteg nu vognene og begav sig til kirken

for at se gravstedet over barken "Sleipners" besætning. Kirken blev ligeledes besat af kongeparret, og her lovede Dronning Louise kirken en altertavle.

"Kl. 3¹/₄ tiltraadtes Tilbageturen og Veiret var nu bleven meget smukt. Det lange Vogntog - det talte nu 56 Vogne - tog sig særdeles smukt ud paa den bugtede Vei, henad hvilket det strakte sig over en halv Fjerdingsvej. Kl. 4³/₄ naaede Toget Thisted og modtaget langt udenfor Byen af tætte Skarer; og jo længere det naaede ind i Byen des tættere blev Menneskemængden, og hele Torvet var aldeles tæt pakket, en saadan Mængde af Landboere vare komne herind".

Dronning Louise,
Danmarks dronning 1863-
1906.

Da Chr. IX endnu
herskede over Store Torv.
Statuen blev afsløret af
kong Fdr. VIII og
dronning Louise i 1910.

N. N. har fået tre måneders fængsel for majestætsfornærmelse.

Derfor er Thisted Amtsavis' beskrivelse af kongeparrets sidste aften i byen også bemærkelsesværdig. "De Kongelige kørte efter Taftet rundt i Gaderne hilsendes af en ustandselig Jubel, men størst var denne paa det overfyldte Torv, hvor Vognene kun med største Besvær kom igjennem op til Raadhuset. Saa kom Fakkeltøget, og Sangforeningens Sang klang smukt ud over Mængden. Kongen traadte frem paa Balkonen med Taarer i Øjnene og takkede meget rørt og hilsendes derefter med ustandselig Jubel. Nu havde Folk lært at raabe Hurra, nu var der den

rette begejstrede Klang i Raabene, men størst var Jubelen, du Kongen ganske alene gik ned i Vrimslen for at takke alle, og man maatte uvilkaarligt spørge sig selv. "Hvor i Alverden findes den Fyrste som er saa afholdt og elsket af sit Folk, at han turde gjøre det samme?"

Et år senere modtog man i Klitmøller dronningens altertavle. Søndag den 8. juli 1883 blev den indviet bl.a. under deltagelse af "særlig indbudne lokale myndigheder og deres fruer". Sognets præst, pastor Larsen prædikede over billedets motiv, der er hentet i Matt. Evangeliet kap. 14. 22.33.

Dagen var, ifølge Thisted Amtsavis, for menigheden præget af samme højtid og glæde som ved kirkens indvielse i 1872. For kirkeinspektionens medlemmer blev denne følelse ikke mindre, da man samme dags aften modtog følgende telegram fra dronningen: "Det var med sand Glæde, at jeg opfyldte mit givne Løfte, at male en Altertavle til Deres Kirke; jeg takker Dem for Deres venlige Modtagelse af samme - Louise".

Dronningen havde allerede som barn vist kunstneriske anlæg og fik her tegneundervisning af Heinrich Bentzen. Da hun senere gik i gang med maleriet var to af lærerne Vilhelm Marstrand og Martinus Rørbye. Dronningens talent for figurmaleriet ses på alterbilledet bl.a. i de fint udførte hænder. For de fleste ikke-professionelle malere volder netop disse store problemer.

Der vil altid være en forbindelse mellem altertavlen og gravstedet for "Sleipners" besætning. Det var gravstedet og ikke kirken, kongeparret skulle se i 1882. Ikke så mærkeligt, ingen stranding på Thykysten har medført så stor avisomtale, som netop denne. Strandingen skete den 19. november 1880. I løbet af få dage var aviserne fyldt med hidsige debatter. Lokalt gik disse på redningsvæsenets uduelighed. Hovedstadsbladene og den øvrige provinspresse beskæftigede sig derimod mest med griske skibsredere og manglende sikkerhed til søs. Lokalt strakte avisomtalen af strandingen sig over tre måneder. Også politisk vakte den røre. Indenrigsministeriet måtte i Rigsdagen redegøre for, hvorfor stationen i Klitmøller var udstyret med en øjensynlig ubrugelig redningsbåd.

Oven på al denne ret negative omtale kunne man i Klitmøller godt bruge lidt "moralsk oprustning". Måske er det en del af forklaringen på, hvorfor arrangementsudvalget kort før kongebesøget udskiftede Vildsund med Klitmøller som udflugtsmål for onsdag den 24. maj 1882.

KILDER:

Thisted Amtsavis 1880-81-82-83.
Klitmøller Redningsprotokol 1882.
Politikens Danmarkshistorie Bd. 12.

Alle citater er fra Thisted Amtsavis.

Vedr. "Sleipners" stranding kan henvises til "Det Nørrejdyske Redningsvæsen", C. P. Eisenreich samt Historisk Årbog for Thy og Vester Hanherred 1984.

(Kilde: Historisk Årbog for Thy og Vester Hanherred 1996, side 89-93).